

บทคัดย่อ

ยุทธศาสตร์ 4 ปีของ สกว. (พ.ศ. 2557-2560) มีกลยุทธ์ที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการทุนวิจัยหลายรูปแบบเพื่อให้ตอบโจทย์ของประเทศได้หลายระดับ หนึ่งในการบริหารจัดการที่สำคัญ คือ การพัฒนารูปแบบและนวัตกรรมการบริหารจัดการ "กรอบประเด็นการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์" (Strategic Research Issues: SRI) เพื่อเชื่อมโยงงานวิจัยหลายฝ่ายของ สกว. โดยมุ่งเป้าให้แก้ไขปัญหาสำคัญของประเทศ

ปัจจุบันประเทศไทยได้จัดทำยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) ที่มุ่งให้บรรลุวิสัยทัศน์และเป้าหมาย “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” และได้เข้าสู่ระยะเวลาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ซึ่งเป็นแผนระยะปานกลางที่นำยุทธศาสตร์ชาติมาใช้เป็นแนวทางการพัฒนาประเทศ อีกทั้งรัฐบาลยังได้ประกาศนโยบายประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0) ที่มุ่งหวังจะปรับโครงสร้างเศรษฐกิจทั้งระบบให้ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม นอกจากนี้ ประเทศไทยยังได้รับรองกรอบและเป้าหมายการพัฒนาระดับนานาชาติที่มีความสำคัญ ได้แก่ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals – SDG) 17 เรื่องที่มีกรอบระยะเวลาถึงปี 2573 ซึ่งส่วนใหญ่มีความเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายของยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาประเทศไทย

ในโอกาสที่งานวิจัย SRI ดำเนินงานมาครบระยะเวลา 3 ปี จึงได้จัดทำ “รายงานการสังเคราะห์งานวิจัยภายใต้กรอบประเด็นการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ (SRI)” ฉบับนี้ เพื่อนำเสนอความรู้ที่เกิดขึ้นจากงานวิจัย SRI ทั้ง 12 เรื่องโดยสังเคราะห์ให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างความรู้ต่างๆ ดังกล่าวกับยุทธศาสตร์ชาติและแนวทางการพัฒนาประเทศ เพื่อให้เห็นว่าความรู้จากงานวิจัย SRI มีบทบาทหรือมีโอกาสจะสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์และแผน หรือจะมีส่วนช่วยให้สังคมไทยรับมือกับปัญหาหรือใช้โอกาสใหม่ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงระดับโลกและระดับประเทศได้อย่างไร และเนื่องจาก SRI แต่ละเรื่องมีขอบเขตกว้างขวางมาก งานวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนภายใต้กรอบ SRI ในช่วงปี 2558 – 2560 จึงเป็นเพียงส่วนหนึ่งขององค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องเท่านั้น อีกทั้งงาน SRI บางประเด็นเป็นผลสืบเนื่องมาจากการตั้งโจทย์วิจัยและการดำเนินงานเชิงยุทธศาสตร์ของ สกว. ในระยะที่ผ่านมาต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน งานสังเคราะห์นี้จึงได้ประมวลและสังเคราะห์องค์ความรู้ที่เกิดจากงานวิจัยที่สำคัญเหล่านี้ไว้ด้วย โดยพิจารณาเฉพาะงานวิจัยในระยะ 5 ปีที่ผ่านมาจากฐานข้อมูล e Library ของ สกว.

Abstract

The four-year strategic plan of Thailand Research Fund (TRF) (2014-2017) highlighted the importance of a research funding and management system that is responsive to the national agenda. The “Strategy Research Issues – SRI” was therefore introduced and tasked with the responsibility to generate knowledge about old and new development challenges addressed by the national agenda. The SRI also serves as another research stream that integrates research and development initiatives undertaken by several TRF units and programs.

At present, national development is steered by the “Stability, Prosperity and Sustainability” vision of Thailand 20-Year National Strategy (2017-2036), the 12th National Economic and Social Development Plan (2017-2021) which is a medium-term plan, and Thailand 4.0 Policy that aims for an overall restructuring and reform of the economy to transform Thailand to be a knowledge and innovation-based economy. In addition, the Government has endorsed the Sustainable Development Goals (SDG) which are in line with Thailand’s development plans and strategies. The SRI’s 12 frameworks are designed to highlight strategic issues that are most crucial for moving Thailand toward these visions and goals.

The SRI synthesis report aims to present the knowledge and other outputs produced within the SRI stream after 3 years in operation. The report will show how the knowledge and other outputs can support the implementation of the national strategy, plan, and policy, and to help the Thai society handle the challenges of the changing world. As much of the knowledge generated under the SRI system is a continuation of research undertaken in preceding periods, this report also includes related works completed during the last 5 years archived in the TRF’s e-Library.